«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ´ 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς´ 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΖ´. — Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰανουαρίου 1937 — Ἀριθ. 1268

Ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει

ΝΕΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Ὑπεδέχθημεν χθὲς νέον ἔτος. Ἡ χρυσίζουσα ἀνατολή του παρέχει τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι πρόκειται περὶ γεγονότος πράγματι νέου καὶ χαρμοσύνου. Καὶ παρακινεῖ ὅλους εἰς ἀνταλλαγὴν εὐχῶν. Μὲ πολλὴν λοιπὸν εὐχαρίστησιν θὰ συμμορφωθῶμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς τὸ ἔθιμον τοῦτο καὶ θὰ χρησιμοποιήσωμεν τὴν παροῦσαν στήλην ὡς γενικὸν εὐχετήριον γράμμα πρὸς τοὺς πάσης ἡλικίας ἀναγνώστας τῆς «Ζωῆς». Ἀλλὰ θὰ τοὺς παρακαλέσωμεν νὰ μὴ βιασθοῦν νὰ ἴδουν διατυπουμένας τὰς εὐχάς, προτοῦ ἀναγνώσουν μερικὰς ἀληθείας, τὰς ὁποίας θὰ ὑπενθυμίσωμεν, καὶ αἱ ὁποῖαι θὰ δώσουν οὐσιαστικωτέραν ἔννοιαν εἰς τὰς εὐχάς.

Τόσον οἱ χαίροντες διὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ νέου ἔτους, ὅσον καὶ οἱ ἀθυμοῦντες διὰ τὴν ταχεῖαν ἐξαφάνισιν τοῦ παρελθόντος καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ζωῆς των ἀφαίρεσιν ἑνὸς ἀκόμη ἔτους, κάμνουν ματαίαν κατανάλωσιν συναισθημάτων. Διότι καὶ τὸ παλαιὸν ἔτος ἦτο ἀδύνατον νὰ σταθῇ καὶ τὸ νέον θὰ τρέξῃ μὲ τὴν αὐτὴν ταχύτητα καὶ θὰ γίνῃ παρελθόν. Θὰ ἀκολουθήσῃ καὶ αὐτὸ τὸν ἀμείλικτον νόμον τῆς ῥοῆς, τῆς παρόδου, τῆς φθορᾶς, τὸν ὁποῖον τὸ ἀρχαῖον γνωμικὸν ἐξέφραζε μὲ τὰς λέξεις «τὰ πάντα ῥεῖ».

***

Παρέρχεται καὶ φεύγει ὁ χρόνος. Καὶ φεύγει ὄχι ὡς κάτι τὸ ἄσχετον μὲ ἡμᾶς. Μαζῇ μὲ τὸν χρόνον τρέχει καὶ ἡ ἡλικία μας, παρέρχεται καὶ ὁ ὀργανισμός μας, τὸ σῶμά μας. Καίτοι τὸ σῶμα φαίνεται ὅτι προχωρεῖ κάπως βραδέως πρὸς τὴν ἀκμήν του—καὶ αὐτὸ κάμνει τοὺς νέους νὰ φαντάζωνται ὠκεανὸν ἀτελείωτον τὴν ζωήν—σπεύδει ὅμως ταχέως πρὸς τὴν παρακμήν. Καὶ τὸ γεγονὸς αὐτὸ τὸ ξεύρουν καλὰ οἱ ἡλικιωμένοι, οἱ ὁποῖοι τρομάζουν βλέποντες πόσον γρήγορα φεύγουν τὰ χρόνια των καὶ καταρρέει ὁ ὀργανισμός των καὶ σπεύδει πρὸς τὸν τάφον καὶ τὴν φθοράν. Πόσον βεβαία εἶναι ἡ ἀλήθεια, καὶ πόσον ὡραῖαι αἱ εἰκόνες, διὰ τῶν ὁποίων τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τὴν παριστάνει, ὅταν λέγῃ: «Πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε»! Καὶ ὅταν προσθέτῃ: «Ποία ἡ ζωὴ ἡμῶν; ἀτμὶς (δηλ. ἀτμός, ἀχνὸς) ἐστιν ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα δὲ ἀφανιζομένη»! (1 Πέτρου 1. 24. Ἰακ. 4. 14). Πολὺ δὲ εὐκολώτερα φεύγουν ὅσα ἄλλα ὑλικὰ θεωροῦμεν περιουσίαν μας καὶ μέσα ἀπολαύσεως τῆς ζωῆς. Χρήματα δηλαδὴ καὶ ἀξιώματα καὶ δόξαι καὶ διασκεδάσεις καὶ ἀπολαύσεις καὶ «πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου», κατὰ τὴν θεόπνευστον ἔκφρασιν τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου. «Ὁ κόσμος παράγεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ», βεβαιώνει ὁ ἴδιος (1 Ἰω. 2. 16, 17).

Ὑπάρχει ὅμως καὶ κάτι, τὸ ὁποῖον δὲν παράγεται, δὲν φθείρεται, δὲν φεύγει, ἀλλὰ μένει μόνιμον καὶ αἰώνιον. Καὶ τὸ σπουδαῖον, ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι ξένον πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐκτὸς ἡμῶν, ἀλλ' εἶναι κτῆμα ἑνὸς ἑκάστου ἀνθρώπου, εἶναι περιουσία μας, πολύτιμος δὲ περιουσία. Ἡ ψυχή μας! Καίτοι ἡ ψυχή μας συνοδεύει ὅλα ὅσα παρέρχονται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς μας, δὲν χάνεται καὶ αὐτὴ μὲ αὐτά. Ὅσον ἡ ἡλικία μας προχωρεῖ, ὅσον τὰ ἄλλα πράγματα παρέρχονται, τόσον ὁ ἐν αὐτῇ πόθος τῆς ζωῆς αὐξάνει. Διότι αὐτὴ δὲν εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως μὲ τὸ σῶμα καὶ τὰ ἄλλα ὑλικὰ πράγματα· ἀλλ' εἶναι πνοὴ τοῦ Θεοῦ τοῦ αἰωνίου καὶ εἰκὼν Αὐτοῦ ζωντανή, ἐντυπωμένη εἰς τὰ βάθη τῆς ὑπάρξεώς μας καὶ ἀναδεικνύουσα αἰώνιον τὴν προσωπικότητά μας καὶ τὴν ὕπαρξίν μας.

Ἀλλ' ἐδῶ τώρα σημειώνεται τὸ τόσον σφαλερὸν ὅσον καὶ ὀλέθριον φαινόμενον. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος, στρέφων τὸ ἐνδιαφέρον του καὶ τὴν φροντίδα του πρὸς τὰ ἔξω, πρὸς πᾶν ὅ,τι ὁ ἐκτὸς αὐτοῦ κόσμος τοῦ παρουσιάζει ὡς πρᾶγμα ἀξίας, παραμελεῖ τὸν ἐντὸς αὐτοῦ θησαυρόν, τὴν ψυχήν του, θεωρεῖ τὴν ψυχὴν ὡς τὴν πλέον ἀμελητέαν ποσότητα. Ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἐποχήν μας, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ῥυθμὸς τῆς ζωῆς ἔγινε πολὺ ταχύτερος καὶ ὁ ἄνθρωπος πάντοτε βιαστικώτερος, πολὺ εὐκολώτερα διαχύνεται πρὸς τὰ ἔξω καὶ δὲν διαθέτει καμμίαν σοβαρὰν φροντίδα διὰ τὴν ψυχήν του.

Τὸ πλῆθος δὲ τῶν ἀχρήστων πραγμάτων, τὰ ὁποῖα κατέστησεν ἀπαιτήσεις καὶ ἀνάγκας τῆς ζωῆς του, δημιουργοῦν ἀδιάκοπον πίεσιν εἰς τὸ πνεῦμα

του. Καὶ τὸν σπρώχνουν βιαστικὰ νὰ ἱκανοποιῇ τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην αἴσθησιν. Τώρα μὲν τὰ ἀχόρταστα μάτια μὲ τὰς εἰκόνας τοῦ κινηματογράφου καὶ τὰς ρυπαρὰς σκηνὰς τοῦ θεάτρου. καὶ τὰς περιγραφὰς τοῦ «κιτρίνου» Τύπου, τοῦ μυθιστορήματος, τοῦ δῆθεν λογοτεχνικοῦ βιβλίου, ποὺ ἐξάπτουν τὴν φαντασίαν καὶ ἐκμαυλίζουν τὴν ψυχὴν καὶ καταρρίπτουν κάθε ἠθικὸν φραγμόν, διὰ νὰ σύρουν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ ὑπανθρώπου. Ἔπειτα δὲ τὰ αὐτιὰ μὲ τὸ ραδιόφωνον. Καὶ ἔπειτα τὴν γεῦσιν μὲ τὰ φαγητὰ καὶ τὰ ποτά—ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός—καὶ ἔπειτα τὴν ἀφὴν μὲ τοὺς χορούς· καὶ ἔπειτα ..... δὲν ὑπάρχει τέλος. Ἢ μᾶλλον, ἔπειτα φαῦλος κύκλος τῶν αὐτῶν φαύλων ἔργων. Ὁ δὲ ἄνθρωπος τοῦ λαϊκωτέρου τύπου κοπιάζει μὲν καὶ ἀγωνιᾷ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τῆς στερήσεως, τρέχει δὲ ἀσθμαίνων διὰ νὰ φθάσῃ τοὺς πλουσίους εἰς τὴν ἀπόλαυσιν ὅλων αὐτῶν, ποὺ ἀνεφέραμεν προηγουμένως. Καὶ οὕτως ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας, περισπώμενος καὶ ἀπορροφώμενος μόνον ἀπὸ ὅσα ἀποτελοῦν τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ζωῆς, ἐπιφάνειαν δὲ μολυσμένην πολλάκις καὶ ἀκάθαρτον, δὲν εὑρίσκει καιρὸν νὰ ἡσυχάσῃ καὶ στρέψῃ τὸ βλέμμα του εἰς τὸ βάθος τῆς ζωῆς, ὅπου ἔχει στήσει τὸν θρόνον της ἡ ψυχή. Δηλητηριαζόμενος δὲ καὶ ἀπὸ τὰς συγχρόνους ἰδέας τοῦ ὑλισμοῦ καὶ τῆς ἀπιστίας, ἀποκλείει οὐσιαστικῶς ἀπὸ τὴν ζωήν του τὸν Θεόν, διὰ νὰ καταντήσῃ ἐν τῇ πράξει εἰδωλολάτρης!

***

Θέλομεν νὰ προλάβωμεν μίαν παρανόησιν. Μερικὰ ἀπὸ τὰ μέσα τῆς ἀπολαύσεως, ποὺ ἔθεσαν αἱ πρόοδοι τῆς ἐπιστήμης εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου—τὸ ραδιόφωνον, ὡς ἐν παραδείγματι, ὁ κινηματογράφος κλπ.—δὲν εἶναι βεβαίως καθ' ἑαυτὰ ἀθέμιτα καὶ ἐπιβλαβῆ. Τοὐναντίον, ἀπαλλασσόμενα ἀπὸ κάθε μόλυσμα, δύνανται ν' ἀποτελέσουν θεμιτὰς ἀπολαύσεις καὶ νὰ ἐξυπηρετήσουν σπουδαίως τὸν ἄνθρωπον. Ἀλλὰ δὲν πρέπει ν' ἀποτελέσουν ἀνάγκας τῆς ζωῆς, ποὺ ἀπομακρύνουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν κύριον σκοπὸν αὐτῆς. Διότι οὔτε αὐτά, οὔτε ἄλλο τι, ἀπὸ ὅσα θεωροῦνται σπουδαῖα, πολύτιμα, ἀπαραίτητα, δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς ψυχῆς. Ναί. Οὐδὲ ὁ κόσμος ὅλος δύναται νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν ψυχήν! Ὅλοι οἱ θησαυροὶ τῶν πολυτίμων λίθων καὶ μετάλλων, ποὺ ὑπάρχουν ἐπὶ τῆς γῆς εἰς τὰ θησαυροφυλάκια τῶν ἀνθρώπων καὶ ὑπὸ τὴν γῆν εἰς τὰ βάθη τῆς ὕλης, ὅλοι οἱ ὄγκοι τῶν ἀστέρων καὶ τῶν ἡλίων καὶ πᾶν ὅ,τι πολύτιμον περιέχει ὁ ὑλικὸς κόσμος, δὲν ἰσοφαρίζουν τὴν ἀξίαν τῆς ψυχῆς. Οὐδὲν ἐξ αὐτῶν, οὐδὲ ὅλα μαζῇ εἶναι ἐπαρκῆ νὰ ἐξαγοράσουν καὶ μίαν ψυχήν. Διότι ἡ μὲν ὕλη, ἀκόμη καὶ ἡ πολυτιμοτέρα, εἶναι ἄψυχος, ἀναίσθητος, φθαρτή. Ἡ δὲ ψυχὴ εἶναι πνευματική, λογική, ἐλευθέρα, ἀθάνατος. Ἡ ὕλη εἶναι ἡ ἅμαξα, ἡ ψυχὴ εἶναι ὁ εὐγενὴς καὶ ἐπίσημος ἐπιβάτης. Πῶς λοιπὸν θὰ ἠμπορέσῃ νὰ ἐξαγορασθῇ ἡ ψυχὴ διὰ τῆς ὕλης; Αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ ἐρώτημα ἀπευθύνει ὁ Κύριος, ὁ δημιουργὸς τῆς ψυχῆς: ***«Τί ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; Ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;»*** (Μάρκ. 8. 36, 37).

Ἡ ψυχὴ καὶ οὐχὶ τὸ σῶμα ἀποτελεῖ τὸν κυρίως ἄνθρωπον. Αὐτὴ σκέπτεται, αἰσθάνεται, θέλει ἐνεργεῖ. Αὐτὴ μὲ τὰς σκέψεις καὶ τὰ φρονήματά της, τὰ ἀληθῆ καὶ ὠφέλιμα ἢ τὰ ψευδῆ καὶ παράλογα καὶ διεστραμμένα· μὲ τὰ αἰσθήματά της, τὰ εὐγενῆ ἢ ποταπά· μὲ τοὺς πόθους της, τοὺς μεγάλους ἢ εὐτελεῖς· μὲ τὰς ἕξεις καὶ συνηθείας της, τὰς καλὰς ἢ κακάς, ἀποτελεῖ τὴν ἀξίαν ἢ τὴν ἀναξιότητά μας. Ἀπὸ τὴν κατάστασιν τῆς ψυχῆς ἐξαρτᾶται ἡ ἀξία τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, τῆς παρούσης καὶ τῆς εἰς ἀπέραντον μέλλον ἐκτεινομένης ζωῆς. Ἡ ψυχὴ λοιπὸν εἶναι ὁ ἄφθαρτος καὶ αἰώνιος τοῦ ἀνθρώπου πλοῦτος!

Ἀλλὰ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει νὰ ἀποκαταστήσωμεν τὴν ψυχήν μας εἰς τὴν ἁρμόζουσαν θέσιν καὶ εἰς τὴν πρέπουσαν ὑγιεινὴν κατάστασιν. Ἡ πλέον ἐπείγουσα ἀνάγκη ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, καὶ ἡ σπουδαιοτέρα ὅλων τῶν ἀνακαλύψεων εἶναι νὰ ἀνακαλύψῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν ψυχήν του καὶ νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἀξίαν της. Ναί, ν' ἀνακαλύψῃ τὴν ψυχήν του, τὴν ὁποίαν κατέχωσεν εἰς τὴν ὕλην, εἰς τὰς κοσμικὰς μερίμνας, εἰς τὸν βουνώδη ὄγκον τῆς ἁμαρτίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ τὴν γνωρίζῃ πλέον καὶ νὰ μὴ τὴν ἐνθυμῆται κἄν! Εἶναι ἀνάγκη νὰ παύσῃ σπαταλῶν ὅλον τὸν χρόνον του εἰς τὰ ἔξω, νὰ παύσῃ διασπώμενος καὶ ἀπορροφώμενος ἀπὸ τὰ ἐπουσιώδη, διὰ νὰ εὕρῃ ἡσυχίαν καὶ στραφῇ πρὸς τὰ ἔσω, διὰ νὰ ἀσχοληθῇ καὶ μὲ τὰ οὐσιώδη. «Σχολάσατε καὶ γνῶτε ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Θεός»! Αὐτὴ ἡ παραγγελία τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μας, διὰ νὰ μᾶς ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν ματαιότητα, ποὺ προσεκόλλησε τὸν ἄνθρωπον εἰς ψευδεῖς θεούς· διὰ νὰ εὕρωμεν τὴν ἡσυχίαν ἐκείνην, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ψυχὴ ἀναγνωρίζει τὸν ἑαυτόν της καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς, τῆς ἀναπαύσεως, τῆς εἰρήνης, δηλαδὴ εἰς τὸν Θεόν.

Πλεῖστοι ἀναμφιβόλως ᾐσθάνθησαν συγκίνησιν, ὅταν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων ἤκουσαν τὰ παιδάκια εὔθυμα νὰ ψάλλουν τὸ ᾆσμα τῆς ἡμέρας καὶ μάλιστα τοὺς στίχους:

Θεὸν ἀνυμνοῦσιν ἀγγέλων τὰ πλήθη,
ἀγάπης ἀντηχεῖ φωνή.
Σωτὴρ τοῦ κόσμου ἐγεννήθη·
ἀγάλλονται οἱ οὐρανοί!

Ἢ τοὺς λαϊκωτέρους:

Χριστὸς γεννᾶται σήμερον ἐν Βηθλεὲμ τῇ πόλει.
Οἱ οὐρανοὶ ἀγάλλονται, χαίρει ἡ κτίσις ὅλη!

Ἀλλ' ἀσφαλῶς καὶ ὡρισμένως θὰ ἀντηχήσῃ ἀγάπης φωνή, χαρὰ δὲ καὶ ἀγαλλίασις θὰ ἐνθρονισθῇ εἰς τὴν καρδίαν ἑνὸς ἑκάστου Χριστιανοῦ, ὅταν στρέψῃ τὸ ἐνδιαφέρον του καὶ πρὸς τὴν ψυχήν του, ὁπότε θὰ ἀντιληφθῇ ὅτι ἔχει ἀνάγκην σωτηρίας καὶ σωτῆρος, καὶ θὰ ὑποδεχθῇ εἰς αὐτὴν τὸν Χριστὸν ὡς σωτῆρα, εἰρηνοποιόν, ἀγάπης καὶ εὐτυχίας χορηγόν. Ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἀγάλλωνται μόνον οἱ οὐρανοί, ἀλ-

λὰ θὰ χαίρῃ καὶ ἡ κτίσις ὅλη, καὶ δὴ καὶ ἡ γῆ καὶ οἱ ἐπὶ γῆς ἄνθρωποι ὅλοι, ὅταν ἀνακαλύψουν τὴν ψυχήν των καὶ τὴν συνδέσουν μὲ τὸν μόνον Σωτῆρά της Χριστόν, μὲ τὸ πνεῦμα Αὐτοῦ, τὸ πνεῦμα τῆς δικαιοσύνης, τῆς εἰρήνης, τῆς εὐδοκίας καὶ καλωσύνης.

***

Καὶ τώρα δυνάμεθα νὰ διατυπώσωμεν πρὸς τοὺς ἀγαπητούς μας ἀναγνώστας τὰς ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει εὐχάς, αἱ ὁποῖαι πραγματοποιούμεναι θὰ διανοίξουν πράγματι νέον ἔτος καὶ νέαν περίοδον τῆς ζωῆς των, καὶ τὰς ὁποίας καὶ ἡμεῖς ὁλοψύχως ἀπὸ αὐτοὺς ἀπεκδεχόμεθα: Εὐχόμεθα ὅπως ὁ Θεὸς τῶν φώτων φωτίσῃ τὸν νοῦν ὅλων μας καὶ ἐκτιμήσωμεν τὴν ἀξίαν τῆς ψυχῆς μας· ὅπως μᾶς δώσῃ τὴν χάριν Του, διὰ ν' ἀνανεώσωμεν τὴν ζωήν μας, σύμφωνα μὲ τὴν παραγγελίαν Αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν διαβιβάζει διὰ τοῦ ἀποστόλου Παύλου, «ἀπεκδυόμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, καὶ ***ἐνδυόμενοι τὸν νέον ἄνθρωπον***, τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν ***δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας· ἐνδυόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν***» (Κολοσσ. 3. 9, 10, Ἐφεσ. 4. 24, Ρωμ. 13. 14).

Ὅταν στρέψωμεν τὸ ἐνδιαφέρον μας πρὸς τὰ ἔσω, πρὸς τὴν ψυχήν μας· ὅταν ἐκτιμήσωμεν τὴν ἀξίαν της, στρέφοντες αὐτὴν πρὸς τὸν Χριστόν, συνδέοντες αὐτὴν μὲ τὸν Χριστόν, δεχόμενοι ἐντὸς ἡμῶν τὸν Χριστόν, τὴν ἀλήθειάν Του, τὴν ἀρετήν Του, τὴν ζωήν Του, τότε ἐγίναμεν πράγματι νέοι ἄνθρωποι· εἰσήλθομεν εἰς νέαν περίοδον· ὑπερενικήσαμεν τὴν ροὴν τοῦ χρόνου καὶ τὴν φθορὰν τῶν πραγμάτων· ἐρρυθμίσαμεν ἐπιτυχῶς τὴν ἐδῶ ζωήν μας, ἐθεμελιώσαμεν τὴν εὐτυχίαν μας, ἐδώσαμεν αἰωνίαν παράτασιν εἰς τὴν ὕπαρξίν μας. Διότι κατὰ τὴν θεόπνευστον βεβαίωσιν τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου «ὁ μὲν κόσμος παράγεται (παρέρχεται) καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ, ***ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα!***»

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΤΙΣ ΤΗΣ ΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Ἐκ τῶν εἰρημένων καθίσταται εὐεξήγητος ἡ εἰς πολλὰς φυλὰς διάκρισις τοῦ ἑνὸς ἀνθρωπίνου εἴδους.

1. Χρόνος τῆς διακρίσεως τῶν φυλῶν. Πρέπει ἐν τούτοις νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ τοιαύτη διάκρισις φαίνεται νὰ ἔλαβε χώραν ἐνωρίτατα, διότι ἐκ τῶν τελευταίων ἐρευνῶν διεπιστώθη, ὅτι αἱ σημεριναὶ φυλαὶ δὲν ἀντιπροσωπεύουν αὐτὸν τὸν ἀρχέγονον τύπον τοῦ ἀνθρωπίνου εἴδους, ἀλλὰ προηγήθησαν αὐτῶν ἄλλαι φυλαί, τὰς ὁποίας γνωρίζομεν σήμερον διὰ τῶν προϊστορικῶν λειψάνων, τὰ ὁποῖα αἱ παλαιοντολογικαὶ ἔρευναι φέρουσιν εἰς φῶς. Ὁ προϊστορικὸς ἄνθρωπος διεκρίθη εἰς φυλὰς ἄλλας παρὰ τὰς σημερινάς, μολονότι δὲν ὑπῆρξαν αὗται ὅλως ξέναι καὶ ἀνόμοιαι πρὸς τὰς σήμερον ζώσας. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ Néanderthal τῆς Ἁϊδελβέργης, τοῦ Dawson ἢ τοῦ Pilthdown, τοῦ Cro—Magnon ἀπετέλεσαν ἰδίας φυλάς, πρὸς τὰς ὁποίας δὲν ταυτίζονται πλήρως αἱ σημεριναὶ φυλαί. Εἶνε ἐν τούτοις βέβαιον, ὅτι αἱ προϊστορικαὶ αὗται φυλαὶ δὲν ἐσβέσθησαν ἐντελῶς, ἀλλ' ἐξακολουθοῦσιν ἔχουσαι εἰς διάφορα ἄτομα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐγκατεσπαρμένα μεταξὺ τῶν σημερινῶν φυλῶν τοὺς ἀντιπροσωπευτικούς των τύπους. Ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ παραδείγματι, καθὼς παρατηρεῖ ὁ Guibert(1), δύναταί τις νὰ συναντήσῃ ἀνθρώπους, οἵτινες ὑπενθυμίζουσι τοὺς τύπους τοῦ Néanderthal ἢ τοῦ Cro—Magnon. Ὡσαύτως οἱ Νεγρίλοι, οἱ διεσκορπισμένοι κατὰ τὴν Ἀφρικήν, τὴν μεσημβρινὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ὠκεανίαν, μᾶς παρουσιάζονται ὡς λείψανα φυλῆς τινος παλαιοτάτης, ἥτις ἤδη παρήκμασε.

Καὶ ὅτι μὲν αἱ σημεριναὶ φυλαὶ δὲν ταυτίζονται ἐξ ὁλοκλήρου πρὸς τὰς προϊστορικὰς ἐξηγεῖται πλήρως ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔμεινε διαρκῶς εἰς τὸ αὐτὸ περιβάλλον καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς κλιματολογικάς, κοινωνικὰς καὶ λοιπὰς τῆς ζωῆς συνθήκας, ἀλλὰ φέρων ὀργανισμὸν ἀνέκαθεν πεπροικισμένον μετὰ πλαστικότητος καὶ διαρκῶς προσαρμοζόμενος πρὸς νέας συνθήκας ζωῆς καὶ πρὸς νέον περιβάλλον, πάντοτε δὲ εἰς φυλετικὴν ἐπιμιξίαν διατελῶν, ἑπόμενον ἦτο νὰ σημειώσῃ διαφόρους μεταβολὰς ἐν τῷ ἀρχεγόνῳ τύπῳ τοῦ πρωτοπλάστου ζεύγους. Ὅτι δὲ ἐνωρίτατα καὶ εἰς χρονικὰ διαστήματα σχετικῶς βραχέα διεκρίθησαν φυλαί, τὰς ὁποίας διεδέχθησαν ἄλλαι, δὲν παρουσιάζεται παράδοξον εἰς τὸν ἔχοντα ὑπ' ὄψει, πόσον ταχέως δύναται νὰ πολλαπλασιασθῇ οἰκογένεια ἢ καὶ ζεῦγός τι ἀνθρώπων πληθυνόμενον ἐντὸς ἐλαχίστων ἐτῶν εἰς λαὸν καὶ εἰς φυλὴν πολυπληθῆ. Οὕτω ἵνα ὁμιλήσωμεν συγκεκριμένως καὶ ἐπὶ τῇ βάσει παραδειγμάτων, νῆσός τις καταληφθεῖσα τῷ 1589 ὑπό τινων Ἄγγλων ναυαγῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τέσσαρες μόνον ἦσαν γυναῖκες, ἠρίθμει μετὰ ὀγδοήκοντα ἔτη δώδεκα χιλιάδας κατοίκων, ἀπογόνων τῶν εὐαρίθμων τούτων ναυαγῶν(2). Κατὰ τὰς παρατηρήσεις δὲ τοῦ Burdach(3), ἐὰν ὑπολογίσωμεν κατὰ μέσον ὅρον εἰς τέσσαρα τὰ τέκνα ἑκάστου ἀνδρογύνου ἐν Εὐρώπῃ, μέσον ὅρον, τὸν ὁποῖον μᾶς δίδει ὁ σημερινὸς πληθυσμὸς τῆς Εὐρώπης καὶ ἡ ἐτησία αὔξησις αὐτοῦ, ἓν ζεῦγος ἀνθρώπων πληθυνόμενον κατὰ τὸν μέσον τοῦτον ὅρον μετὰ χίλια ἔτη θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἀπογόνους τὸ διπλάσιον τῶν σημερινῶν κατοίκων τῆς γῆς, δηλαδὴ τρία δισεκατομμύρια ἀνθρώπων!

Ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ βίου τῶν κτηνῶν ἐκείνων, ἅτινα δὲν διακρίνονται ἐπὶ πολυτοκίᾳ, ὑπάρχουσι γεγονότα ἐπιβεβαιοῦντα τὸν ἐξ ἑνὸς ζεύγους καταπληκτικὸν πολλαπλασιασμόν. Οὕτω τὰ ἀναρίθμητα ποίμνια τῶν βοῶν τῆς Παραγουάης καὶ τοῦ Βουένος—Ἄϋρες εἶνε βεβαιωμένον, ὅτι κατάγονται ἐξ ἑνὸς μόνου ταύρου καί τινων ἀγελάδων, τὰς ὁποίας ἀφῆκεν ἐκεῖ ὁ Salazar κατὰ τὸ ἔτος 1546(4).

Ἐντεῦθεν καὶ ὁ R. Thum(5) ἐπικρίνων τὸν Vogt

(1) Ἐν A. d' Alès, Dictionnaire Apologétique τόμ. II σελ. 499.
(2) Πρβλ. Ballet, Réponses critiques τόμ. III σελ. 45.
(3) Burdach, Anthropologie σελ. 704.
(4) Παρὰ Hettinger ἐνθ' ἀνωτ. τόμ. III σελ 268.
(5) R. Thum, Carl Vogts Koehlerglaube und Wissenschaft in seinem eigenen Licht, ἔτος 1856 σελ. 27.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

δ') Ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ Β' 12—Γ' 36.

1) Ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ στίχ. 12—36.

12. Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καπερναοὺμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.

Ὕστερον ἀπὸ αὐτὸ κατέβη εἰς τὴν Καπερναοὺμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ του καὶ οἱ ἐξ ἄλλης γυναικὸς τοῦ Ἰωσὴφ ἀδελφοί του καὶ οἱ μαθηταί του καὶ ἐκεῖ ἔμειναν ὄχι πολλὰς ἡμέρας.

Μετὰ τοῦτο. *Ἀπαντᾷ μόνον παρ' Ἰωάννῃ (ια' 7, 11, ιθ' 28) καὶ ἀναφέρεται περισσότερον εἰς ὡρισμένον χρονολογικὸν σημεῖον παρ' ὅσον τὸ μετὰ ταῦτα, ὅπερ εἶνε γενικώτερον.*

κατέβη εἰς Καπερναούμ. *Ὁ Σιναϊτικ., ὁ Βατικαν. καὶ ἄλλοι τινὲς ἀναγινώσκουσιν εἰς Καφαρναούμ. Κατὰ τὸν* Godet *ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ Κανᾶ μετέβη εἰς Ναζαρέτ, διότι ἀναχωρῶν ἐκ τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς περιχώρου τοῦ Ἰορδάνου κατὰ τὸ α 44 προετίθετο νὰ μεταβῇ οὐχὶ εἰς τὴν Κανᾶ, ὅπου προσεκλήθη μᾶλλον κατὰ σύμπτωσιν, διερχόμενος ἐξ αὐτῆς, ἀλλ' εἰς τὴν Ναζαρέτ, ὅπου διέμενε μονίμως μέχρι τῆς βαπτίσεως αὐτοῦ. Μολονότι ἄλλοι ἑρμηνευταὶ δὲν ἀποδέχονται τὴν ἐκδοχὴν ταύτην, ἐν τούτοις καθιστᾷ αὐτὴν πιθανήν πως τὸ γεγονὸς ὅτι καταβαίνει εἰς Καπερναοὺμ μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, τοῦθ' ὅπερ συμφωνεῖ πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Ματθαίου (δ' 13) μαρτυρουμένην μετοίκησιν τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Ναζαρὲτ καὶ ἐγκατάστασιν αὐτοῦ εἰς Καπερναούμ. Πρέπει ἐν τούτοις νὰ ὁμολογηθῇ, ὅτι ἵνα ταυτισθῇ ἡ κατάβασις αὕτη τοῦ Ἰησοῦ εἰς Καπερναοὺμ πρὸς τὴν ἐν Ματθ. δ' 13, δέον νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ Ματθαῖος συνενώνει εἰς μίαν τὰς δύο πρώτας ἐπανόδους τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Γαλιλαίαν (τὰς ἐν Ἰωάν. α' 44 καὶ δ' 1—3), ἐνῷ προτιμότερον θὰ ἦτο ἀντὶ τούτου νὰ ἀποδεχθῶμεν, ὅτι παραλείπει ὁλοτελῶς τὴν πρώτην, ὁπότε κατ' ἀνάγκην δὲν θὰ ταυτίσωμεν τὴν ἐν προκειμένῳ προσωρινὴν κατάβασιν τοῦ Ἰησοῦ εἰς Καπερναοὺμ πρὸς τὴν ἐν Ματθ. δ' 13, μόνιμον μετοίκησιν, ἥτις πρέπει νὰ ἔλαβε χώραν μεταγενέστερον.*

κατέβη. *Διότι ἡ Καπερναοὺμ ἔκειτο παρὰ τὴν λίμνην εἰς χαμηλότερον μέρος τῆς ἐπὶ τοῦ ὀροπεδίου κειμένης Κανᾶ ἢ καὶ τῆς Ναζαρέτ.*

Καπερναούμ. *Πόλις ἐμπορικὴ κειμένη παρὰ τὴν λίμνην καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, τὴν ὁποίαν ἠκολούθουν τὰ καραβάνια ὁδεύοντα ἀπὸ Δαμασκοῦ καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Ἀσίας πρὸς τὴν Μεσόγειον. Εὗρεν ἐν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς οὐ μόνον κέντρον πολυσύχναστον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἀπηλλαγμένον τῶν στενῶν προλήψεων, αἵτινες ἐκράτουν ἐν Ναζαρέτ. Διὰ τοῦτο καθιστᾷ αὐτὴν κέντρον τῆς δράσεώς του ἐν Γαλιλαίᾳ, τῆς ὁποίας ὑπό τινα ἔποψιν ἦτο καὶ πρωτεύουσα.*

καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. *Ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τὴν παραχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ θαύματος ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ τὸν συνοδεύουσιν ἐπιθυμοῦντες νὰ παρακολουθήσωσιν ἐκ τοῦ πλησίον τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ. Περὶ τοῦ Ἰωσὴφ οὐδεὶς γίνεται λόγος, ἐκ τῆς σιγῆς δὲ ταύτης δύναται νὰ συναχθῇ πιθανώτατα, ὅτι ἤδη θὰ εἶχεν ἀποθάνει.*

προβάλλοντα τὴν ἔνστασιν, ὅτι ἓν ζεῦγος πρωτοπλάστων ἦτο ἀδύνατον νὰ πληθυνθῇ ἐπὶ τοσοῦτον, παρατηρεῖ ὅτι «ὁ Vogt ἀποδεικνύει διὰ τῆς ἐνστάσεως του ταύτης, ὅτι δὲν εἶνε μαθηματικός. Διότι, ἐὰν ἐκ τῶν σπουδῶν του ἐφύλαττε τὴν παραμικροτέραν ἰδέαν τῆς γεωμετρικῆς προόδου, δὲν θὰ ἔγραφέ ποτε τοιαύτας φράσεις». Καὶ κατὰ τοὺς ἁπλουστάτους ὑπολογισμοὺς τοῦ Thum ἐὰν ἀναχωρήσωμεν ἐξ ἑνὸς ἀρχεγόνου ζεύγους ἀνθρώπων, εὑρίσκομεν, ὅτι τὸ ζεῦγος αὐτὸ πρέπει μετὰ τετρακόσια εἴκοσι πέντε ἔτη νὰ ἔχῃ ἀπογόνους ὀκτακόσια ἑκατομμύρια ἀνθρώπων.

ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. μετὰ τὰ Φῶτα, Ματθ. δ' 12—17).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 12.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. μετὰ τὰ Φῶτα, Ἐφεσ. δ' 7—14).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 572.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.— Ἑκατοντάδες χρόνια πρὸ τοῦ νὰ ἔλθῃ ὁ Σωτὴρ εἰς τὸν κόσμον, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον προεφήτευσε τὸ σωτήριον ἔργον Του μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Ἐκτὸς ἄλλων ὁ Δαβίδ, θεόπνευστος καὶ αὐτὸς προφήτης καὶ βασιλεύς, προεῖδε καὶ προανήγγειλε τὸν πλοῦτον τῶν χαρισμάτων καὶ εὐλογιῶν, ποὺ θὰ ἐσκόρπιζεν ὁ Χριστὸς εἰς τὸν κόσμον. Ὁ δὲ ἀπόστολος Παῦλος, θέλων νὰ διδάξῃ εἰς ἡμᾶς σήμερον τὴν ἀλήθειαν ταύτην, εἰς τὴν προφητείαν αὐτὴν ἀναφέρεται καὶ αὐτὴν μᾶς ὑπενθυμίζει. Τί ἔλεγεν ἡ προφητεία ἐκείνη; «Ἀναβὰς εἰς ὕψος ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν καὶ ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώποις». Ποῖος εἶνε ὁ ἀναβάς; Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός. Ἀνέβη ὁ Χριστὸς «ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν». Ἀνέβη ὅμως, ἀφοῦ κατέβη πρῶτον εἰς τὴν γῆν καὶ «εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς». Δὲν ἔγινεν ἄνθρωπος ὁ Χριστός; Δὲν ἀπέθανεν ἐπάνω εἰς τὸν σταυρόν; Δὲν ἐτέθη εἰς τὸν τάφον; Δὲν κατῆλθεν εἰς τὸν Ἅδην; Δὲν ἀνέστη ἐκ νεκρῶν πατήσας τὸν θάνατον; Καὶ δὲν ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανούς, σύρων μαζῆ Του ὡς λάφυρον τῆς νίκης Του τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς αἰχμαλώτους τούτους τοῦ Σατανᾶ καὶ τοῦ Ἅδου; Αὐτὴ εἶνε ἡ κατάβασις καὶ ἀνάβασις, τὴν ὁποίαν ἐννοεῖ ὁ Προφήτης καὶ ἐπεξηγεῖ ὁ Ἀπόστολος. Ἀνέβη νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος ὁ Κύριος. Καὶ τί ἔκαμεν, ἀφοῦ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς; «Ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώποις». Ἐσκόρπισε τὰ ἀγαθά Του εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Δὲν ἐννοεῖ ἐδῶ ὑλικὰ ἀγαθά. Ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, ἡ γνῶσις τῶν θείων μυστηρίων, τὸ χάρισμα τῆς προφητείας, ἡ δύναμις τοῦ λόγου, ἡ ἑρμηνεία τῶν γλωσσῶν, τὰ χαρίσματα τῶν ἰαμάτων, αὐτὰ εἶνε τὰ «δόματα», ποὺ ἔδωκεν ὁ Κύριος εἰς τοὺς πιστούς Του. Ἀλλὰ εἰς ποίους τὰ ἔδωκε; Καὶ τί ἔλαβεν ὑπ' ὄψει Του κατὰ τὴν διανομήν; Τὰ ἔδω-

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπιστολαὶ καὶ ἐμβάσματα
πρὸς κ. ΙΩΑΝ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ
Ἱπποκράτους 189
ΑΘΗΝΑΣ (7)

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

κεν εἰς τοὺς ἀξίους. Καὶ ἔλαβεν ὑπ᾽ ὄψιν Του τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀντοχὴν ἑκάστου. Τοῦτο ἀκριβῶς θέλει νὰ τονίσῃ εἰς τὴν σημερινήν του περικοπὴν ὁ θεῖος ἀπόστολος Παῦλος. Τί λέγει; «Ἀδελφοί, ἑνὶ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ». Ὄχι· δὲν εἶνε προσωπολήπτης ὁ Θεός. Δὲν ἔχει εὐνοουμένους καὶ δὲν μεροληπτεῖ. Εἶσαι ἄξιος δι᾽ ἕνα χάρισμα; Ἔχεις τὸν ἁγνὸν ζῆλον νὰ ὑπηρετήσῃς προθύμως καὶ ἐν αὐταπαρνήσει εἰς τὸ ἱερόν Του ἔργον; Εἶσαι ἱκανὸς νὰ διευθύνῃς τὸ χάρισμα καὶ νὰ χρησιμοποιήσῃς τὸ τάλαντον, ὥστε νὰ προέλθῃ ὠφέλεια; Δηλαδή· σηκώνουν οἱ ὦμοί σου βάρη μεγάλα καὶ εὐθύνας τρομεράς, ὥστε νὰ ἐξέλθῃς κερδισμένος ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν; Τότε σοῦ δίδει καὶ ἕνα καὶ δύο καὶ πολλὰ χαρίσματα. Καὶ τότε λαμβάνεις καὶ σύ. Λαμβάνεις «κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ», κατὰ λόγον δικαιοσύνης.

Ναί, κατὰ λόγον δικαιοσύνης δίδει καὶ χορηγεῖ πάντοτε τὰ ἀγαθά Του ὁ Κύριος· ὄχι μόνον τὰ πνευματικά, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑλικά Του ἀγαθά. Τί βλέπεις, λοιπόν, εἰς τὸν πλησίον σου, ἄνθρωπε; Πλοῦτον, ἀξίωμα, εὐφυΐαν, σοφίαν, ἐπιστήμην, ἱκανότητα μεγάλην, δραστηριότητα πολλήν; Μὴ ζηλεύῃς· μὴ φθονῇς· μὴ πικραίνεσαι· μὴ δημιουργῇς ἔριδας καὶ μάχας καὶ διχονοίας· μὴ παραπονῆσαι καὶ μὴ γογγύζῃς κατὰ τοῦ Θεοῦ. Εἶνε ἱκανὸς αὐτός. Ἔχει τὴν ψυχικὴν δύναμιν νὰ σηκώσῃ τὸ βάρος, «νὰ τὰ βγάλῃ πέρα» καί, ἐὰν θέλῃ, νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ προσόντα καὶ τὰ χαρίσματά του διὰ τὸ γενικὸν καλόν, διὰ τὴν ὠφέλειαν ὅλων. Αὐτὰ εἶδεν ὁ Θεός. Καὶ δι᾽ αὐτὸν τὸν λόγον τοῦ ἔδωκεν, ὅπως ἦτο δίκαιον, ὅπως ἐζήτει ἡ ἀνάγκη. Ἔχε, λοιπόν, πάντοτε εἰς τὸν νοῦν σου ὅτι ὁ καθένας λαμβάνει χαρίσματα «κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ». Ἀλλὰ μὴ λησμονῇς καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ χάρισμα τοῦ ἑνὸς εἶνε χάρισμα δι᾽ ὅλους. Εἰς ὀλίγους τὰ δίδει ὁ δίκαιος καὶ πανάγαθος Θεός, διὰ νὰ ὠφελοῦνται ὅμως ὅλοι, νὰ διδάσκωνται ὅλοι, νὰ προάγωνται ὅλοι. Αὐτὸ ἀναπτύσσει εἰς τὴν συνέχειαν τῆς περικοπῆς του ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.

2.—Καὶ ἰδού. Ἀφοῦ ὑπέδειξε πῶς καὶ κατὰ τίνα λόγον δίδει τὰς χάριτάς Του ὁ Χριστός, προσέθεσεν ἀμέσως: «Καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους». Ὁ Χριστὸς ἔδωκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Του ὅλους αὐτοὺς τοὺς χαρισματούχους. Διατί τοὺς ἔδωκε; «Πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, συνεχίζει ὁ Ἀπόστολος, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ». «Σῶμα Χριστοῦ» εἴμεθα ἡμεῖς ὅλοι οἱ χριστιανοί. Καὶ ὁ Χριστὸς ἔδωκε τοὺς ἀποστόλους, καὶ τοὺς προφήτας, καὶ τοὺς εὐαγγελιστάς, καὶ τοὺς ποιμένας, καὶ τοὺς διδασκάλους διὰ νὰ κηρύττουν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, νὰ τελοῦν τὰ μυστήρια τῆς σωτηρίας καὶ νὰ φωτίζουν τοὺς ἀνθρώπους, νὰ ἁγιάζουν τοὺς πιστούς, νὰ τελειοποιοῦν καὶ οἰκοδομοῦν καὶ προάγουν τὸ πνευματικὸν τοῦτο τοῦ Χριστοῦ σῶμα. Καὶ ἕως πότε θὰ γίνεται ἡ ἐργασία αὐτή; «Μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ». Ἔχομεν τὴν αὐτὴν πίστιν καὶ γνώμην ὅλοι οἱ χριστιανοί; Ὄχι. Γνωρίζομεν καλά, καλὰ ποῖος εἶνε ὁ Χριστὸς καὶ ποία ἡ χάρις Του καὶ ἡ δύναμίς Του; Ὄχι. Εἴμεθα ἄνδρες τέλειοι εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀρετήν, ὥστε νὰ μὴ μᾶς κλονίζῃ κανένας ἄνεμος ἀπιστίας καὶ κανεὶς πειρασμὸς ἁμαρτωλός; Οὔτε καὶ αὐτό. Ἀλλὰ τί εἴμεθα; Εἴμεθα μικροί, ἀδύνατοι, νήπια καὶ εἰς τὴν πίστιν καὶ εἰς τὴν γνῶσιν καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ γενικῶς εἰς τὴν εὐσέβειαν. Εὔκολα μᾶς κλονίζουν αἱ ψευδεῖς διδασκαλίαι καὶ εὐκολώτερα μᾶς προσβάλλουν καὶ μᾶς γονατίζουν καὶ μᾶς ρίπτουν πτώματα εἰς τὴν γῆν οἱ πειρασμοὶ καὶ τὰ σκάνδαλα τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ κακοῦ. Τί χρειάζεται λοιπόν; Ἐργασία πνευματική, καὶ διδασκαλία πολλή, καὶ προσπάθεια μεγάλη, καὶ ἐπίβλεψις διαρκής. Καὶ αὐτὸ θὰ κάμουν—πρέπει νὰ κάμουν—οἱ ποιμένες καὶ διδάσκαλοι τῆς ἐκκλησίας. Θὰ διδάσκουν, θὰ νουθετοῦν, θὰ καθοδηγοῦν, θὰ ἐργάζωνται, θὰ μοχθοῦν, ἕως ὅτου φθάσωμεν εἰς τὴν τελείαν πνευματικὴν ἡλικίαν καὶ γίνωμεν ἄνδρες, σταθεροὶ καὶ ἀκλόνητοι εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐσέβειαν. Νὰ γίνωμεν· διότι τώρα δὲν εἴμεθα!

Πράγματι, δὲν εἴμεθα. Δὲν εἴμεθα ὅπως μᾶς θέλει ὁ Χριστός, μὲ ἀκλόνητον πίστιν, μὲ βαθεῖαν ἐπίγνωσιν, μὲ πραγματικὴν ἁγιότητα. Διὰ νὰ γίνωμεν τοιοῦτοι, πρέπει νὰ ἐργασθῶμεν καὶ νὰ χρησιμοποιήσωμεν ὅλα τὰ μέσα, ποὺ μᾶς ἐχορήγησεν ἡ θεία ἀγαθότης. Λοιπόν, κήρυγμα ἀκούεις, χριστιανέ; Μὴ κάθησαι, καὶ μὴ ἀδιαφορῇς. Σπεῦσε νὰ ἀκούσῃς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Θὰ φωτισθῇς καὶ θὰ ἐνισχυθῇς. Ἐξομολόγησις γίνεται; Τρέξε ἐκεῖ. Εἶνε τὸ ἰατρεῖον τῆς ψυχῆς, ὅπου θὰ θεραπευθῇς καὶ θὰ καθαρισθῇς ἀπὸ τὴν λέπραν καὶ τὸ μόλυσμα τῆς ἁμαρτίας. Ἡ θεία Λειτουργία τελεῖται; Πήγαινε νὰ προσευχηθῇς μὲ κατάνυξιν, νὰ παρακολουθήσῃς μὲ προσοχήν, νὰ κοινωνήσῃς «μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης». Τοιουτοτρόπως προάγονται οἱ χριστιανοὶ καὶ καταρτίζονται οἱ ἅγιοι. Ἐὰν δὲν τὸ ἐκάμαμεν μέχρι τοῦδε, ἂς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τώρα. Νέον ἔτος, νέαι σκέψεις, νέαι ἀποφάσεις, νέον δρομολόγιον, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸν ὑψηλὸν προορισμόν μας καὶ νὰ φθάσωμεν «εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ».

ΛΟΓΟΙ ΧΡΥΣΟΙ

ΤΑ ΔΩΡΑ ΜΙΑΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Ἕνας πλούσιος καὶ εὐσεβὴς κύριος, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζεν, ὅτι ὁ ἀγαθὸς Θεὸς δίδει τὸν πλοῦτον διὰ ν᾽ ἀνακουφίζωμεν τοὺς δυστυχεῖς, ὅταν προσήγγιζεν ἡ πρωτοχρονιά, ἠσθάνετο νὰ ψυχραίνεται ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη του.

Ἐνόμιζεν ὅτι αἱ κοινωνικαὶ του σχέσεις τοῦ ἐπέβαλαν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προσφέρῃ δῶρα, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν. Καὶ διὰ νὰ ἐπαρκῇ εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ ἔξοδα, περιέκοπτεν ἀναγκαστικῶς μέρος ἀπὸ τὰς ἐλεημοσύνας του.

Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς πρωτοχρονιᾶς, μία φιλάνθρω-

πος κυρία, ἐκπροσωποῦσα ἕνα φιλανθρωπικὸν ἵδρυμα, ἐπειδὴ ἐγνώριζε τὰ φιλάνθρωπα αἰσθήματά του, τὸν ἐπεσκέφθη καὶ τοῦ ἐζήτησε μίαν βοήθειαν διὰ τοὺς πτωχούς.

Ἐκεῖνος ἐκοκκίνησεν, ἔδωσεν ἕνα μικρὸν ποσὸν καὶ ἐψιθύρισε μερικὰς δικαιολογίας διὰ τὰ πολλὰ ἔξοδα τῶν δώρων, τὰ ὁποῖα ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ προσφέρῃ.

Ἡ κυρία τὸν ηὐχαρίστησεν, ἐνῷ ἕνα ἐλαφρὸν μειδίαμα διεγράφη ἐπὶ τοῦ προσώπου της. Ἀλλὰ τὸ μειδίαμα αὐτὸ εἰσεχώρησεν ἕως εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς τοῦ πλουσίου καὶ τὸν κατετάραξεν.

Ὅταν ἔμεινε μόνος, ἤνοιξεν ἀθορύβως τὸ ντουλάπι, ὅπου ἦσαν ἀραδιασμένα ὅλα τὰ βαρύτιμα δῶρα, τὰ ὁποῖα θὰ προσέφερεν. Ἠσθάνθη μίαν παγερὰν πνοὴν νὰ ἐξέρχεται ἀπὸ ὅλην αὐτὴν τὴν πολυτέλειαν τῶν χρυσαφικῶν, τῶν κασετινῶν, τῶν ἐκλεκτῶν ζαχαρωτῶν, καὶ ἤρχισε νὰ σκέπτεται.

Εἰς τὴν πρώτην θέσιν ἦτο τὸ μερίδιον τῶν παιδιῶν.....

Ὤ! τὰ δῶρα, τὰ παιγνίδια, εἶπεν, εἶνε μία ἡλιακὴ ἀκτὶς εἰς τὰ χαριτωμένα αὐτὰ ἄνθη, τὰ παιδιά, εἰς τὰ ὁποῖα τόσον πολὺ ταιριάζει ἡ χαρά. Ἂς ἀφίσωμεν εἰς αὐτὰ κάθε τι, ποὺ δὲν εἰμπορεῖ νὰ τὰ συνειθίσῃ εἰς τὴν πολυτέλειαν.

Καὶ ἀφῄρεσε μόνον πέντε ἢ ἓξ περιττὰ πράγματα. Ὅταν ὅμως ἐκύτταξεν εἰς τὴν δευτέραν θέσιν, ἐχαμήλωσε τὰ μάτια ἀπὸ ἐντροπήν. Τοῦ ἐφάνη ὅτι ἔτρεχαν δάκρυα ἀπὸ τὰ τόσον ἀκριβὰ καὶ περιττὰ ζαχαρωτά...., δάκρυα ἀπὸ τὰ κομψοτεχνήματα, ἀπὸ τὰ βιβλία, ἀπὸ τὰ πανάκριβα κοσμήματα. Καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἔβλεπε γραμμένα γύρω ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ ἀντικείμενα τὰ ἑξῆς: Θὰ εἶχες θρέψει καὶ ἐνδύσει μὲ αὐτὰ τὰ χρήματα περισσοτέρας ἴσως ἀπὸ δέκα οἰκογενείας!

Ἐκάθισεν, ἐκράτησε τὸ κεφάλι του μὲ τὰ δύο του χέρια καὶ ἔμεινεν ἐπὶ ἕνα διάστημα ἀκίνητος. Ὅταν ἐσήκωσε τὸ μέτωπόν του, ἦτο ἥσυχος: Ὁ Θεὸς εἶχε στείλει μίαν ἀκτῖνα τοῦ φωτός Του εἰς τὴν ἀνήσυχον αὐτὴν ψυχήν.

Ἔλαβε τότε, μετὰ μεγάλης προσοχῆς, ἕνα πρὸς ἕνα ὅλα αὐτὰ τὰ πολυτελῆ ἀντικείμενα καὶ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ σπίτι του.

Ὅταν ἐπέστρεψεν, ἀκτινοβολοῦσεν ἀπὸ χαράν. Ἐκάθισε κοντὰ εἰς τὸ κενὸν σχεδὸν ντουλάπι καὶ ἔγραψε τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν, τῆς ὁποίας ἔκαμε πολλὰ ἀντίγραφα, μὲ μερικὰς μόνον παραλλαγάς:

«Ἀγαπητέ. Θὰ ἐπεθύμουν, ὅπως κάθε χρόνον, νὰ σᾶς προσφέρω ἕνα δῶρον. Ἀλλὰ αὐτὴν τὴν φορὰν δὲν σᾶς στέλλω τίποτε ἄλλο παρὰ ἕνα χειμερινὸν τριαντάφυλλον ποὺ ἔκοψα ἀπὸ τὸν μικρόν μου κῆπον. Εἶχα διαθέσει διὰ τὸ δῶρόν σας χιλίας δραχμάς. Ἀλλὰ ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ ἀγαθοῦ ἀγγέλου σας καὶ τοῦ ἰδικοῦ μου, τὰς μετέτρεψα, σύμφωνα μὲ τοὺς πόθους τῆς χριστιανικῆς σας καρδίας.

»Ἔστειλα ἐκ μέρους σας ἔναντι τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ θερμὰ ἐνδύματα εἰς τὴν οἰκογένειαν..... Σᾶς ηὐχαρίστησαν μὲ ὅλην των τὴν καρδίαν. Καὶ ἰδοὺ ἡ ἐπιστολή, ποὺ σᾶς ἔγραψαν οἱ πτωχοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι, τὴν ἐπισυνάπτω μαζῆ μὲ τὸ τριαντάφυλλον. Οἱ λόγοι τῶν πτωχῶν, ποὺ ἀνεκουφίσατε, θ' ἀρωματίσουν τὸ ἄνθος αὐτό, ποὺ ἐγεννήθη ἐν μέσῳ τοῦ χειμῶνος. Δὲν νομίζετε ὅτι ἔκαμα καλά; Καὶ δὲν προτιμᾶτε τὴν χαρὰν μιᾶς δυστυχοῦς οἰκογενείας, ἀπὸ τὴν μικρὰν εὐχαρίστησιν, ποὺ θὰ σᾶς προξενοῦσαν μερικὰ ὡραῖα μικροπράγματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἐχάνοντο κυριολεκτικῶς ἐν μέσῳ τῆς πολυτελείας τοῦ σαλονιοῦ σας;»

Ὁ εὐσεβὴς αὐτὸς Χριστιανὸς ἔγραψεν ἐπὶ ἀρκετὸν διάστημα καὶ τὸ βράδυ ἐκοιμήθη εὐτυχής.

Ἐκεῖνος, ποὺ διηγήθη τὴν ἁπλῆν αὐτὴν ἱστορίαν, ᾐσθάνθη τὸν ἑαυτόν του συγκεκινημένον, ὅταν τὴν ἤκουσε διὰ πρώτην φοράν. Ἦτο ἡ προπαραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς, τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ἐξέλθῃ διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν πρωτοχρονιάτικων δώρων...

Ἡ διήγησις αὐτὴ τοῦ ἐπροξένησε μεγάλην ἐντύπωσιν. Ἐστάθη μίαν στιγμὴν καὶ ἐνόμισεν, ὅτι δύο μορφαὶ μειδιῶσαι ὀρθώθησαν ἐνώπιόν του.

Ἡ μία ἦτο ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ ἄλλη ἡ κενοδοξία.

»Πήγαινε, τοῦ ἔλεγεν ἡ πρώτη νὰ σφογγίσῃς μὲ τὰ χρήματά σου τὰ δάκρυα καὶ νὰ δώσῃς θάρρος!

»Πήγαινε, τοῦ ἐψιθύριζεν ἡ δευτέρα, πήγαινε νὰ ἀγοράσῃς μειδιάματα καὶ εὐχαριστίας γεμάτας ἀπὸ κολακείαν!

»Πήγαινε νὰ δώσῃς ἐνδύματα εἰς ἐκείνους ποὺ κρυώνουν, ἄρτον εἰς ἐκείνους ποὺ πεινοῦν, στέγην εἰς ἐκείνους, ποὺ στεροῦνται κατοικίας!

»Πήγαινε νὰ προσθέσῃς μίαν στίλβουσαν ματαιότητα εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν, ὅπου λάμπουν τόσα περιττὰ πράγματα!

»Πήγαινε καὶ ἄφισε τὸν ἑαυτόν σου νὰ ὁδηγῆται ἀπὸ τὸν καλόν σου ἄγγελον καὶ ἔσο πλησίον τοῦ πτωχοῦ ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ!

»Πήγαινε καὶ ἄφισε τὸν ἑαυτόν σου νὰ ὁδηγῆται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἀρέσῃ, νὰ ἐκτιμᾶται, νὰ ἐπαινῆται καὶ ἀπὸ τὸν φόβον μήπως παύσῃ νὰ θεωρῆται ἀξιαγάπητος!»

Καὶ ἡ ψυχή του ἔμεινεν ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς διστακτική, ἀλλὰ κατέβαλε μίαν γενναίαν προσπάθειαν: Θεέ μου! Θεέ μου! ἐφώναξε καὶ ἔτρεξε ν' ἀγοράσῃ ἐνδύματα καὶ τροφάς.

Ὤ! πτωχοὶ τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ, πόσον ὀλίγοι σᾶς ἐνθυμοῦνται τὴν ἡμέραν τῆς πρωτοχρονιᾶς!

ΣΤΗΛΗ ΔΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΟΙ ΚΑΛΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΜΑΣ

Μία ἡμέρα εἶχα πάει εἰς ἕνα Κατηχητικὸν Σχολεῖον. Εἶδα ἐκεῖ πολλὰ καλὰ παιδάκια ποὺ ἐπερίμεναν ἥσυχα πότε θ' ἀρχίσῃ τὸ μάθημά των. Ἔπιασα συζήτησι μαζῆ των καὶ τὰ ἐρώτησα·

—Γνωρίζετε κανένα ἄνθρωπον ποὺ νὰ σᾶς ἀγαπᾷ πολὺ—πολύ;

Ὅλα τότε, μὲ ἕνα στόμα, μοῦ ἀπήντησαν μὲ χαρά·

—Ὁ μπαμπᾶς μας καὶ ἡ μαμά μας!

Αὐτὴν τὴν ἀπάντησι τὴν ἐπερίμενα βέβαια. Διότι ἀληθινὰ δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος ποὺ νὰ μᾶς ἀγαπᾷ τόσον πολύ, ὅσον μᾶς ἀγαποῦν οἱ καλοὶ γονεῖς μας. Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα μᾶς ἀγαποῦν περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον ἄνθρωπον. Πόσο εἶνε εὐχαριστημένοι, ὅταν ἔχουν τὰ παιδιὰ κοντά των! Καὶ πόσο χαίρουν, ὅταν τὰ βλέπουν καὶ ὅταν τὰ ἀκοῦνε νὰ ὁμιλοῦν! Ἀλλὰ καὶ κάθε παιδάκι πόσο εἶνε εὐχαριστημένο, ὅταν εἶνε κοντὰ στοὺς καλοὺς γονεῖς του! Θὰ ἤθελε νὰ μένῃ διαρκῶς κοντὰ στὴ μητέρα του καὶ στὸν πατέρα του. Καὶ ὅταν εἶνε κοντά των, τὸ παιδὶ δὲν ἔχει κανένα φόβο. Ἐὰν χρειάζεται κάτι, θὰ τὸ ζητήσῃ ἀμέσως ἀπὸ τοὺς γονεῖς του. Καὶ ξεύρετε καλά, παιδιά μου, ὅτι ὅσα καλὰ ζητεῖτε ἀπὸ τοὺς γονεῖς σας, αὐτοὶ εἶνε πάντοτε πρόθυμοι νὰ σᾶς τὰ δώσουν καὶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσουν. Καὶ ὅταν σεῖς μένετε εὐχαριστημένοι, τότε χαίρουν καὶ οἱ καλοὶ γονεῖς σας. Ὅταν δὲ εἶσθε λυ-

πημένοι, λυποῦνται περισσότερον οἱ καλοὶ γονεῖς σας. Καὶ ἐὰν πάθετε κανένα κακό, ἀμέσως βέβαια θὰ φωνάξετε τὴ μητέρα σας ἢ τὸν πατέρα σας. Καὶ αὐτοὶ θὰ τρέξουν ἀμέσως νὰ σᾶς βοηθήσουν.

Ὅλα αὐτὰ τί δείχνουν; Ὅτι οἱ γονεῖς σας αἰσθάνονται διὰ σᾶς μία μεγάλη καὶ ἐξαιρετικὴ ἀγάπη. Περισσότερο ἀγαποῦν ἐσᾶς, παρὰ τὸν ἑαυτόν των. Δι᾽ αὐτὸ ὁ καϋμένος ὁ μπαμπᾶς πηγαίνει καὶ ἐργάζεται ἔξω ἀπὸ τὸ πρωῒ ἕως τὸ βράδυ. Κοπιάζει, ὑποφέρει, βασανίζεται, διὰ νὰ φέρῃ τακτικὰ εἰς τὸ σπίτι ὅλα ὅσα χρειάζονται. Σᾶς φέρνει τὰ τρόφιμα. Σᾶς ἑτοιμάζει ροῦχα καλά. Σᾶς πηγαίνει στὸ σχολεῖο, διὰ νὰ μάθετε γράμματα. Σᾶς ἀγοράζει βιβλία καὶ τετράδια. Σᾶς πηγαίνει σὲ περιπάτους καὶ σὲ ταξείδια. Φροντίζει πολὺ διὰ τὴν ὑγεία σας. Καὶ ἂν καμμιὰ φορὰ ἀρρωστήσετε, τρέχει ἀμέσως νὰ φέρῃ τὸ γιατρὸ καὶ νὰ ἀγοράσῃ φάρμακα, διὰ νὰ γίνετε καλά.

Καὶ ἡ μητεροῦλά σας πάλιν πόσα δὲν κάμνει διὰ σᾶς; Αὐτὴ ὅλη τὴν ἡμέρα εἶνε στὸ πόδι διὰ νὰ σᾶς ὑπηρετήσῃ. Σᾶς βλέπει πάντοτε μὲ τρυφερὴ καρδιὰ καὶ σᾶς καμαρώνει. Αὐτὴ θὰ σᾶς βοηθήσῃ νὰ ντυθῆτε. Αὐτὴ θὰ σᾶς πλύνῃ. Αὐτὴ θὰ σᾶς ἑτοιμάσῃ τὸ φαγητό. Αὐτὴ σᾶς προσέχει κάθε στιγμὴ μήπως πάθετε κανένα κακό. Καὶ ὅταν εἶσθε ἄρρωστοι, αὐτὴ μένει κοντά σας καὶ σᾶς περιποιεῖται ἡμέρα καὶ νύκτα. Λησμονεῖ τὴν ἰδικήν της ἀνάπαυσι. Ἀφίνει καὶ τὸ φαγητό της καὶ μόνον προσέχει πῶς νὰ σᾶς περιποιηθῇ καλύτερα.

Αὐτὰ λοιπὸν δείχνουν πόσο μεγάλη ἀγάπη ἔχουν διὰ σᾶς οἱ καλοὶ γονεῖς σας. Αὐτὸ πιστεύω τὸ καταλαβαίνετε ὅλοι. Καὶ φαντασθῆτε πόσο θὰ ἦσθε λυπημένοι, ἐὰν δὲν εἴχατε τὸν πατέρα σας καὶ τὴ μητέρα σας. Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα εἶνε ἕνα μεγάλο δῶρο, μία μεγάλη εὐεργεσία διὰ σᾶς. Καὶ ποῖος σᾶς ἐχάρισε τὸ μεγάλο αὐτὸ δῶρον; Ποῖος εἶνε ἐκεῖνος ποὺ δίνει στὰ παιδιὰ τοὺς καλοὺς γονεῖς των; Διὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ θὰ σᾶς εἰπῶ, ὅταν συναντηθοῦμε πάλι σ᾽ αὐτὴ τὴ στήλη, ὅπου θὰ γράφουμε διὰ σᾶς μερικὰ καλὰ λόγια.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

Ὁ θάνατος τοῦ Φαβίου.

Αἱ συναθροίσεις τῆς ὁμάδος τῶν Χριστιανῶν, τῆς ὁποίας ὁ Φάβιος ἦτο ὁ ἀνεγνωρισμένος ἀρχηγός, ἐγίνοντο ἄλλοτε εἰς τὸ ὑπερῷον κάποιου σπιτιοῦ εἰς τὸν Παλατῖνον, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ τελευταίως ὁ τόπος αὐτὸς ἐπετηρεῖτο αὐστηρῶς, εἶχεν ἀποφασισθῆ τὴν νύκτα ἐκείνην ν᾽ ἀλλάξουν τὸ μέρος τῆς συναντήσεώς των. Καθὼς εἶχε πληροφορήσει τὸν Τίτον ὁ Φάβιος, αὐτὴν τὴν νύκτα ἐπρόκειτο νὰ συναθροισθοῦν εἰς ἕνα ἀπομακρυσμένον ἄλσος κοντὰ εἰς τὴν Κ..στιανὴν γέφυραν. Πρὸς τὸ μέρος τοῦτο διηυθύνοντο οἱ ἀδελφοὶ ἀνὰ δύο ἢ ἀνὰ τρεῖς, διὰ ν᾽ ἀποφύγουν κάθε ὑποψίαν.

Ἐπειδὴ εἶχαν πολλὰ νὰ συζητήσουν, ὁ Φ βιος καὶ ὁ Τῖτος ἀνεχώρησαν μαζὶ καὶ ἄφησαν τὴν Μερκίαν εἰς τὴν φροντίδα τοῦ Μίλωνος. Τελευταίως οἱ δύο αὐτοὶ ἄνδρες σπανίως ἐβλέποντο. Ὁ Μίλων εἶχεν ἀνδρωθῆ τόσον πολύ, ὥστε εἰμποροῦσε νὰ ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἑαυτόν του μετὰ τὴν ἀπόρριψιν τῆς προτάσεώς του ὑπὸ τῆς Μερκίας. Καὶ εὐχαρίστως ὑπήκουσεν εἰς τὴν παραγγελίαν τοῦ Φαβίου, ὅπως συνοδεύσῃ τὴν Μερκίαν εἰς τὸν τόπον τῆς συναθροίσεως. Καθ᾽ ὁδὸν ὁ Μίλων ὡμίλει περὶ τῆς συλλήψεως τοῦ Στεφάνου, περὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν κινδύνων τῶν ἀδελφῶν, περὶ παντὸς δηλαδὴ πράγματος, ποὺ θὰ εἰμποροῦσε νὰ ἐνδιαφέρῃ τὴν Μερκίαν. Ἀλλ᾽ ἐκείνη ἔμενε σιωπηλὴ καὶ ἀφῃρημένη. Πολλαῖς φοραῖς τῆς ὡμίλησεν ἐκεῖνος καὶ αὐτὴ δὲν τὸν ἐπρόσεξε. Διὰ νὰ φθάσουν εἰς τὸν Παλατῖνον ἔπρεπε νὰ περάσουν διὰ μέσου στενῶν καὶ ἑλικοειδῶν δρομίσκων, οἱ ὁποῖοι ἔφεραν εἰς τὴν γέφυραν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ δασύλλιον, τὸ ὁποῖον, καθόσον ἐπλησίαζαν, ἐγίνετο ὁλονὲν σκοτεινότερον. Ἦτο φθινόπωρον, ἀλλ᾽ ἡ ἡμέρα ὑπῆρξε θερμή, τὸ δὲ βράδυ ὁ καιρὸς ἦτο καλοκαιρινός.

Ἡ πόλις ἦτο ἥσυχος. Ἡ ἡσυχία διεκόπτετο κάποτε ἀπὸ κάποιο μακρυσμένον σάλπισμα ἢ ἁρμονίαν μουσικῆς ἀπὸ βαρβίταις καὶ φλογέραις ἢ ἀπὸ ἔκρηξιν δυνατοῦ γέλωτος μέσα εἰς τὴν νηνεμίαν τῆς ἀτμοσφαίρας. Ἡ Μερκία καὶ ὁ Μίλων ἐπροχώρουν πρὸς τὴν γέφυραν, ποὺ ἤνωνε τὰς δύο ὄχθας τοῦ Τιβέρεως, σχεδὸν σιωπηλοί. Καθὼς ἐπλησίαζαν εἰς τὸ μέσον αὐτῆ;, ἕνα πένθιμον προσκλητή..ιον σάλπισμα περισσότερον παρατεταμένον τῶν ἄλλων ἔφθασεν εἰς τὰ αὐτιά των καὶ ἡ Μερκία ἐσταμάτησεν ἀποτόμως καὶ παρετήρησεν ὀπισθέν της τὴν πόλιν.

—Τί εἶνε; ἠρώτησε.

—Προσκλητήριον μερικῶν νυκτοφρουρῶν, ἀπήντησεν ὁ Μίλων.

Τὸ χέρι τῆς Μερκίας ἥρπασε νευρωδῶς τὸ ἐπὶ τοῦ στήθους μέρος τοῦ φορέματός της καὶ εἶπε·

—Μοῦ ἐφάνη σὰν προσκλητήριον διὰ τὸ δάσος!

Ὁ Μίλων ἀνεπήδησε ταραχθεὶς μᾶλλον ἀπὸ τὸ ὕφος της παρὰ ἀπὸ τὰ λόγια της. Τοῦ ἐφάνη ὅτι ἡ Μερκία ἐπροφήτευσε τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Ρῖγος τὸν κατέλαβε χωρὶς νὰ ξεύρῃ διατί. Ἡ Μερκία ἀνεστέναξεν ἐλαφρὰ καὶ στρεφομένη πρὸς αὐτὸν εἶπε:

—Συγχώρησέ με, Μίλων. Εἶμαι ἀφῃρημένη ἀπόψε.

Ὁ γηραιὸς Τίβερις ἔρρεεν ἠρέμως κάτω ἀπὸ τὰ πόδια των. Ὁ ἐλαφρὸς θόρυβος τῶν ὑδάτων ἐπὶ τῶν στύλων τῆς γεφύρας καὶ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν ἠκούετο καθαρώτατα ἐν μέσῳ τῆς ἡσυχίας ἡ ὁποία ἐπεκράτει. Οἱ δύο νέοι ἀνίκανοι νὰ ὁμιλήσουν ἐστέκοντο σιωπηλοί. Ἡ καρδία τοῦ ἑνὸς ἐταράσσετο ἀπὸ παραδόξους φόβους, ἡ δὲ καρδία τοῦ ἄλλου κατείχετο ἀπὸ ἀπελπιστικὴν ἀγωνίαν. Ἕνας ἄγριος πόνος ἀπὸ ζηλότυπον ὀργὴν κατέλαβε τὸν Μίλωνα. Ἡ αἰτία τῆς ἐπισκέψεως τοῦ μετημφιεσμένου Μάρκου εἰς τὸ σπίτι τοῦ Φαβίου ἦτο λοιπὸν ἡ ἐπιθυμία του νὰ ἴδῃ τὴν Μερκίαν. Ηὗρε τὸν χαρακτῆρα τοῦ Νομάρχου. Ἡ Μερκία θὰ ἦτο δι᾽ αὐτὸν ἡ διασκέδασις μιᾶς ὥρας. Ἡ ἑλκυστικὴ ἀθωότης της δυνατὸν νὰ ἐξῆπτε πρὸς στιγμὴν τὸ πάθος του, ἀλλὰ δὲν ἦτο φυσικόν του νὰ εἶναι σταθερὸς σύζυγος μιᾶς γυναικός. Ἦτο ἄνθρωπος χωρὶς καρδιὰ καί, προκειμένου περὶ γυναικῶν, χωρὶς συνείδησιν. Ἔμελλε λοιπὸν ἡ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς ὡραία αὐτὴ ὕπαρξις νὰ γίνῃ τὸ παίγνιον αὐτοῦ τοῦ ἀκάρδου πατρικίου; Ὁ Μίλων δὲν ἀμφέβαλλε τώρα, ὅτι ἡ ὑπ᾽ αὐτοῦ συνοδεία τῆς κόρης εἰς τὸ σπ τι τοῦ Φαβίου ἐσήμαινεν, ὅτι τὸ ἄνθος ἐπρόκειτο νὰ κοπῇ ἀπὸ τὸν βλαστὸν πάσῃ θυσίᾳ.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

῾Ο ἀπολογισμὸς τῶν ἀνατρεπτικῶν ἰδεῶν.

᾿Επὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου ἔτους καὶ ὡς σύντομον ἀπολογισμὸν ἑνὸς μακροῦ παρελθόντος σημειοῦμεν τὴν ἀκόλουθον περικοπήν: «᾿Αλλὰ νὰ τώρα, ποὺ ἔρχεται ἡ μοντέρνα ἐπιστήμη καὶ ἀποδεικνύει, ὅτι αὐτὲς οἱ ἰδέες ἦσαν αὐθαίρετες καὶ ἀστήρικτες, καθαρὲς ἀρλοῦμπες».

Οἱ κοσμητικοὶ αὐτοὶ χαρακτηρισμοὶ τῆς ἀνωτέρω περικοπῆς ἀποδίδονται ἀπὸ πρωϊνὴν ἐφημερίδα εἰς τὰς ἰδέας ἐκείνας, ποὺ ἐξεσήκωσαν τόσα μυαλὰ ἐπὶ μακρὰ ἔτη καὶ ἐθεωροῦντο βάσις σταθερά, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ στηριχθῇ ἡ ζωὴ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν. Αἱ ἰδέαι αὐταὶ ἦσαν αἱ λεγόμεναι «φιλελεύθεραι», «νατουραλιστικαὶ» ἰδέαι τοῦ Ρουσσὼ καὶ τοῦ Βολταίρου καὶ τῶν ἄλλων «ἐγκυκλοπαιδιστῶν». Πόσα δὲν εἶχαν γράψει οἱ εἰσηγηταὶ καὶ οἱ ὀπαδοὶ τῶν ἰδεῶν αὐτῶν κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ ὁποῖος δῆθεν ἀπεμάκρυνε τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν ἀβίαστον φυσικήν του κατάστασιν καὶ τοῦ ἐπέβαλε δῆθεν ἀσκόπους περιορισμοὺς καὶ τὸν ἠμπόδιζε νὰ χαρῇ τὴν ζωήν! Πόσα δὲν ἐγράφησαν κατὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας, ὁ ὁποῖος περιϋβρίσθη ὡς ἕνα ψεύτικο δῆθεν κατασκεύασμα τῶν θρησκευτικῶν ἰδεῶν! Καὶ ποῖαι εἰρωνεῖαι καὶ καγχασμοὶ περιφρονήσεως δὲν ὑπεδέχοντο ἐκεῖνον, ποὺ θὰ ἐξέφραζε δισταγμοὺς διὰ τὰς ἰδέας αὐτάς!

Καὶ τώρα; Τώρα ὅλα αὐτὰ «ἡ μοντέρνα ἐπιστήμη» τὰ ἀποδεικνύει «καθαρὲς ἀρλοῦμπες». Οἱ δὲ εἰρωνικοὶ καγχασμοὶ ἁρμόζουν πλέον εἰς προφητείας, ὅπως ἐκείνη τοῦ Βολταίρου, ὅτι μετὰ ἑκατὸν ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου του δὲν θὰ εὑρίσκετο οὐδὲ εἰς τὰ παλαιοπωλεῖα καὶ ἓν ἀντίτυπον τῆς ῾Αγίας Γραφῆς. ᾿Επέρασαν ὅμως 158 ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου του, καὶ τόσον ἀληθὴς ἀπεδείχθη ἡ προφητεία του, ὥστε νὰ πωλοῦνται 25 ἑκατομμύρια ῾Αγίων Γραφῶν κατ' ἔτος, τὸ δὲ σπίτι τοῦ Βολταίρου νὰ εἶναι σήμερον ἀποθήκη τῶν ῾Αγίων Γραφῶν! Καὶ ὁ θόρυβος τῶν δῆθεν «προωδευμένων» καὶ ὁ κλονισμὸς τῶν μυαλῶν τῶν ἡμιμαθῶν νεανίσκων; ῾Ο θόρυβος καὶ ὁ κλονισμὸς ἔχει εἰς τὸν ἀπολογισμόν του μόνον ναυάγια, ἀναρίθμητα ναυάγια. Διότι ἀρχαὶ δοκιμασμέναι ἀπὸ αἰώνων, ἠθικοὶ νόμοι καὶ θεσμοὶ ἔμφυτοι εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀπαραίτητοι δὲ διὰ τὸν νικηφόρον ἀγῶνα τῆς ζωῆς, δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀθετηθοῦν χωρὶς νὰ ἐπακολουθήσουν συντρίμματα καὶ ναυάγια, ὅπως ἀκριβῶς καὶ εἰς τὴν παράβασιν τῶν φυσικῶν νόμων.

῎Αν τοὐλάχιστον διδαχθῇ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν σκληρὰν αὐτὴν πεῖραν καὶ κλείσῃ τὰ αὐτιά του εἰς τὰς ἀνατρεπτικὰς αὐτὰς ἰδέας, τὸ κέρδος τοῦ μέλλοντος θὰ ἰσοφαρίσῃ τὴν ζημίαν τοῦ παρελθόντος. Καὶ ἂν οἱ λόγιοι τοῦ ἔθνους μας ἀποφασίσουν, ἐπὶ τέλους, νὰ ἀσκοῦν κἄποιαν κριτικὴν εἰς τὰς διαφόρους «νέας ἰδέας», θὰ προσφέρουν καὶ κἄποιας ὠφελίμους ὑπηρεσίας.

Δείγματα χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Εἶναι πολὺ παρήγορον γεγονός, ὅτι κατόπιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ἀποστασίας, ποὺ παρουσίασεν ὁ κόσμος τῆς Δύσεως, καὶ μέσα εἰς τὸν θόρυβον τῶν τόσων ψευδῶν ὑποσχέσεων τῶν διαφόρων «κοινωνιολόγων», παλαιοτέρων καὶ νεωτέρων, ἀρχίζει ν' ἀναπτύσσεται εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ πολιτισμὸς γνησίως χριστιανικός. ῞Ενα δὲ ἀπὸ τὰ εὐεργετικὰ δείγματα τοῦ πολιτισμοῦ τούτου εἶναι καὶ ἡ ὀργάνωσις καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ χριστιανικοῦ κοινωνισμοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔχουν νὰ περιμένουν ἐνίσχυσιν οἱ ἐνδεεῖς καὶ ἀπόκληροι τοῦ κόσμου τούτου.

Οὕτως εἰς τὴν Βιέννην ἱδρύθη ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ κέντρου τῆς «Χριστιανικῆς Δράσεως» εἰδικὴ σχολὴ τοῦ ἐμπράκτου χριστιανικοῦ κοινωνισμοῦ. Εἰς τὴν σχολὴν ταύτην θὰ φοιτοῦν οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐργασθοῦν πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἀπορωτέρων τάξεων καὶ διαθέτοντες τὰς πρὸς τοῦτο δυνάμεις των ἐντελῶς δωρεάν. Θὰ διδάσκεται εἰς αὐτὴν ὁ συστηματικὸς καὶ ἀποτελεσματικὸς τρόπος τῆς ἐμπράκτου ἀλληλεγγύης καὶ φιλανθρωπίας. Θὰ μελετῶνται αἱ κοινωνικαὶ δυσχέρειαι, ὡς αὗται ἐμφανίζονται σήμερον εἰς τὴν αὐστριακὴν πρωτεύουσαν, καὶ αἱ δυνατότητες τῆς ἀντιμετωπίσεως αὐτῶν. Οἱ δὲ ἀπόφοιτοι τῆς σχολῆς ταύτης θὰ τίθενται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς κεντρικῆς ὀργανώσεως καὶ θὰ κατανέμωνται εἰς τὰς διαφόρους πτωχὰς συνοικίας, ὅπου θὰ ἀσκοῦν μεθοδικῶς πλέον τὸ ἔργον τῆς χριστιανικῆς φιλανθρωπίας. Τὸ δὲ ἰδιαιτέρως ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι εἰς τὴν σχολὴν ταύτην συνέρρευσαν πρόσωπα χριστιανικῶν ἀρχῶν, ἰδίως ἐκ τῆς νεολαίας καὶ τῶν εὐπορωτέρων χριστιανικῶν οἰκογενειῶν, μέχρι σημείου ὥστε νὰ μὴ γίνωνται πρὸς τὸ παρὸν ἄλλοι δεκτοί.

Εἶναι γνωστὸν καὶ ἀναντίρρητον γεγονός, ὅτι ἡ φιλανθρωπία εἶναι καρπὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἶναι δωρεά, τὴν ὁποίαν εἰσήγαγεν εἰς τὸν κόσμον ἡ Θρησκεία τοῦ Χριστοῦ. ῾Η συστηματικωτέρα ὅμως καὶ εἰδικωτέρα διὰ τὴν σύγχρονον ἐποχὴν ὀργάνωσις αὐτῆς ὑπὸ τῶν ᾿Εκκλησιῶν ἀσφαλῶς θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν λύσιν τοῦ ἐξόχως πιεστικοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος.

Μία ἀντίθεσις.

Εἰς τὸ ρωσικὸν περιοδικὸν «Κομμουνιστικὴ ἀλήθεια», ἐδημοσιεύθη τὸ ἀκόλουθον ἀρθρίδιον, περὶ τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῆς βιομηχανικῆς πόλεως Κρουστάνλης, τὸν ὁποῖον οἱ μπολσεβῖκοι μετέβαλαν εἰς ἐργατικὸν κέντρον:

«Τὴν ἑσπέραν, γράφει τὸ περιοδικόν, ἐκ τῆς μεγάλης θύρας τοῦ ναοῦ σκορπίζονται μουσικοὶ ἦχοι τοῦ ταγκὸ καὶ τοῦ φόξ—τρότ, οἱ ὁποῖοι προσελκύουν πολυαρίθμους θαμῶνας. Χορεύουν ἐντὸς αὐτοῦ, κάτω ἀπὸ τοὺς μεγάλους πολυελαίους. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν θαμώνων καταναλώνει μεγάλην ποσότητα οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν καὶ ἑπομένως αἱ χοροεσπερίδες αὗται συνήθως καταλήγουν εἰς γενικὰς συρράξεις. ῾Ως ἐκ τούτου ἡ διεύθυνσις τοῦ κέντρου ἠναγκάσθη ν' ἀναρτήσῃ μεγάλας πινακίδας, διὰ τῶν ὁποίων πληροφορεῖ τοὺς θαμῶνας, ὅτι δὲν εἶναι αὕτη ὑπεύθυνος διὰ τὴν καταστροφὴν ἢ κλοπὴν τῶν ἐνδυμάτων των. Πλήν, συνεχίζει τὸ ἀρθρίδιον, ἀπέναντι τῆς Μητροπόλεως ὑπάρχει μικρὸς ναὸς ἀνοικτὸς διὰ τὴν τέλεσιν τῶν τῆς λατρείας. ῞Οταν γίνωνται χοροὶ καὶ λαμβάνουν χώραν κραιπάλαι ἐντὸς τῆς Μητροπόλεως, ἀκούει κανεὶς νὰ ἐξέρχωνται ἀπὸ τὸ ναΐδριον τοῦτο ᾄσματα ἐκκλησιαστικά, ἐκτελούμενα ὑπὸ λίαν κατηρτισμένου μουσικοῦ χοροῦ ἀποτελουμένου ἀποκλειστικῶς ἀπὸ νέους. Πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἀπετέλουν ἄλλοτε μέλη τῆς κομμουνιστικῆς νεολαίας»!

Καὶ ἐρωτᾷ ὁ ἀρθρογράφος μὲ πολλὴν ἀφέλειαν: «Διατί τοιαύτη ἀντίθεσις;» Θὰ μάθῃ ὅμως, ἀργὰ ἢ γρήγορα, ὅτι, καὶ ἂν ὁ διάβολος μὲ τὰ ὄργανά του μεταβάλλῃ σήμερον εἰς τόπους ἰδικῆς του λατρείας τοὺς τόπους τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ, πάλιν νέοι τόποι λατρείας τοῦ Θεοῦ θὰ ἀνοίγουν. Διότι οὐδέποτε τὸ σκότος θὰ ὑπερισχύσῃ τοῦ φωτός.

Οἱ λόγοι ἢ τὰ φαινόμενα;

Τὸ νέον ἔτος ἀνοίγει καὶ πάλιν μὲ τοὺς φόβους, τὴν κακυποψίαν, τὴν ἀγωνίαν τῆς ἐκρήξεως ἑνὸς νέου φρικτοῦ καὶ ὀλεθρίου πολέμου. Καὶ ἐνῷ ὅλοι προχωροῦν χωρὶς ὅριον πρὸς τοὺς τρομεροὺς ἐξοπλισμούς· ἐνῷ ἀπὸ μίαν γωνίαν τῆς Εὐρώπης, τὴν ᾿Ισπανίαν, ἡ διατηρουμένη τῇ συνδρομῇ πολλῶν κρατῶν πυρκαϊὰ ἀπειλεῖ νὰ μεταδοθῇ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὅλοι δημοσίᾳ χαρακτηρίζουν τὸν πόλεμον ὡς ἀνεπανόρθωτον συμφοράν. «Τρομερὸν καὶ τραγικὸν σφάλμα», τὸ ὁποῖον οὐδέποτε πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ, ἐχαρακτήρισεν εἰς πρόσφατον λόγον του ὁ ἐν Λονδίνῳ πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας τὸν μέγαν πόλεμον. «Οὐδεὶς ἔχει συμφέρον, προσέθεσε, διὰ μίαν νέαν ἀνάφλεξιν, ἡ ὁποία θὰ κατέστρεφε πᾶν ὅ,τι μᾶς εἶναι προσφιλὲς ἀπὸ γενεῶν».

῞Ας ἐλπίσωμεν, ὅτι οἱ κατὰ τοῦ νέου πολέμου λόγοι καὶ ὄχι τὰ σημερινὰ φαινόμενα ἀντιπροσωπεύουν τὰς ἀληθεῖς διαθέσεις τῶν κρατῶν. Καὶ ἂς παρακαλέσωμεν ὅλοι τὸν Θεὸν νὰ «λαλήσῃ ἀγαθὰ εἰς τὰς καρδίας» τῶν κυβερνώντων τοὺς λαούς, διὰ νὰ προλάβουν τὸ μέγιστον καὶ ἀποτρόπαιον ἔγκλημα ἑνὸς νέου πολέμου.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν 10 ᾿Ιανουαρίου θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας. ῾Ο αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. ᾿Ιγνάτιος Κολιόπουλος.

῾Αγ. Τριάδος Πειραιῶς ὁ κ. Π. Τρεμπέλας. ῾Ο αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

῾Αγίων ᾿Αναργύρων (Ν. ᾿Ιωνίας) ὁ κ. ᾿Αχ. Παπαθανασόπουλος ὁμιλῶν καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5· ῾Αγ. Ζώνης ὁ κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου.

᾿Επίσης ὁμιλοῦν οἱ κ. κ. ᾿Ιωάν. Καψιμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· Εὐστ. Μπιλάλης ἐν Σέρραις· ᾿Αντ. Λαζαρίδης ἐν Ναούσῃ· ἱεροδ. Χαρ. Δέδες ἐν Μυτιλήνῃ· ἱεροδ. Πάμφιλος Παπαγιάννης ἐν Καλάμαις· ᾿Αθ. Φραγκόπουλος ἐν Χανίοις· Περικλῆς Φωτόπουλος ἐν Ρεθύμνῳ· Κωνστ. Χρόνης ἐν ῾Ηρακλείῳ· Δημ. Παπαδημητρίου ἐν Χίῳ· Δημ. Ρέβελας ἐν ᾿Ιωαννίνοις· Χαραλ. Βασιλόπουλος ἐν Αἰτωλικῷ καὶ Νεοχωρίῳ καὶ Χρ. Παπαγιάννης ἐν Λάρνακι (Κύπρου).

Τύποις «ΖΩΗΣ»—᾿Ιπποκράτους 189, ᾿Αθῆναι